

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 14P/49/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2120207120
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrea Tomašovičová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2022:2120207120.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava v konaní vedenom pred sudkyňou Mgr. Andreou Tomašovičovou, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: H.I. K., F.. XX.XX.XXXX a Q. K., F.. XX.X.XXXX, obe deti trvale bytom Kľačany 296, v konaní zastúpené procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, pracovisko Hlohovec, deti rodičov - matka: I. J., F.. X.X.XXXX, Q. T. P. XXX, Q..Č.. T. G. X, U., a otec: H. K., F.. XX.X.XXXX, Q. T. P. XXX, Q..Č.. T. P. F.A. X, U., zastúpený: JUDr. Miloš Chrenko, advokát so sídlom Hlavná 25, Trnava, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, takto

rozhodol:

I. Súd z v e r u j e maloletého H. F.. XX.XX.XXXX a maloletú Q. F.. XX.X.XXXX do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ktorá sa bude realizovať tak, že maloleté deti budú v osobnej starostlivosti matky od 18.00 hod. nedele párneho kalendárneho týždňa do 18.00 hod. nedele nasledujúceho nepárneho kalendárneho týždňa a v osobnej starostlivosti otca od 18.00 hod. nedele nepárneho kalendárneho týždňa do 18.00 hod. nedele nasledujúceho párneho kalendárneho týždňa, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku.

Rodičia sú povinní maloleté deti riadne pripraviť a v určenom čase ich odovzdať druhému rodičovi v mieste bydliska toho z rodičov, u ktorého osobná starostlivosť končí.

Otec je p o v i n n ý platiť na maloletého H. výživné v sume 50 eur mesačne a na maloletú Q. výživné v sume 50 eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku.

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ō v o d n e n i e :

1. Matka sa svojím návrhom doručeným súdu dňa 11.9.2020 domáhala vydania rozhodnutia, ktorým by súd upravil výkon rodičovských práv a povinností k maloletým deťom keď navrhovala, aby boli zverené do jej osobnej starostlivosti a otcovi aby bola uložená povinnosť prispievať na výživu detí sumou 100 eur mesačne na každé, zároveň žiadala upraviť aj styk otca s deťmi.

2. Svoj návrh odôvodnila tým, že s otcom maloletých detí manželmi neboli nikdy. Z ich vzťahu sa počas spoluzitia narodili maloleté deti H. a Q.. Bývali spolu až do februára 2019, kedy sa rodičia rozišli a svoj vzťah ukončili. Matka sa s maloletými deťmi presťahovala do prenajatého bytu, neskôr ku svojim rodičom. Na starostlivosti o deti sa s otcom nevedeli dohodnúť, preto si deti striedali podľa toho, ako pracovali. Matka bola zamestnaná ako čašníčka, pracovný čas mala rozdelený na krátky a dlhý týždeň, otec pracoval ako kuchár, s rovnako rozdeleným pracovným časom. Striedavá starostlivosť o deti istú dobu fungovala, avšak v súčasnosti už nevyhovuje matke ani maloletým. Medzi ňou a otcom maloletých nefunguje komunikácia, pretože otec jej nepodáva žiadne informácie ohľadom detí, či už o zdravotnom

stave, alebo o predškolskom zariadení. Ak idú niekam na dovolenku, matka nevie kam idú a či dorazili v poriadku. Naposledy jej informácie podávala sestra otca maloletých. V minulosti sa niekoľko krát stalo, že otec jej maloleté deti neodovzdal v dohodnutom čase. S otcom komunikujú iba formou textových správ. Napriek všetkému matka ale uviedla, že otec maloletých sa o deti stará pekne. Otec jej na výživu maloletých v súčasnosti neprispieva.

3. K návrhu vo veci samej sa otec vyjadril písomným podaním doručeným súdu dňa 15.3.2021 a uviedol, že s navrhovanou úpravou práv a povinností rodičov voči deťom nesúhlasí. Potvrdil, že s matkou a s deťmi žili v spoločnej domácnosti do roku 2019 kedy sa po ukončení ich vzťahu matka aj s deťmi odsťahovala. Napriek rozchodu sa rodičia na starostlivosti o deti vedeli dohodnúť a o tieto sa starali striedavo v týždňových intervaloch v závislosti od toho ako pracovali, keď každý z rodičov mal deti počas svojho krátkého týždňa, kedy pracoval len dva dni zo siedmich. Na takýto spôsob starostlivosti si bez problémov zvykli aj deti, ktoré ho akceptovali a striedavá starostlivosť fungovala bez väčších problémov približne dva roky. Zmena nastala na jeseň 2020, kedy matka začala spochybňovať striedavú starostlivosť a snažila sa, aby mala deti dlhší čas. Otec vždy musel žiadať aby mu deti odovzdala a matka mu tieto dávala podľa vlastného uváženia. Otec uviedol, že o deti sa vie plnohodnotne postarať, čomu nasvedčuje aj to, že v starostlivosti o deti sa rodičia striedali dva roky a matka nespochybňovala realizáciu striedavej starostlivosti a nemala žiadne výhrady voči jeho starostlivosti. Deťom vie navariť čerstvú, vyváženú a plnohodnotnú stravu, vie im zabezpečiť riadny vývoj po fyzickej i duševnej stránke, aktívne spolu trávia voľný čas, učí sa s nimi a celkovo sa im venuje. Nakoľko doterajšia striedavá starostlivosť o deti riadne fungovala bez problémov otec navrhol, aby súd maloleté deti zveril do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v týždňových intervaloch.

4. Okresný súd Trnava uznesením č.k. 14P/49/2020-35 zo dňa 7.4.2021, rozhodujúc o návrhu matky aj o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, dočasne zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti matky a otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu každého dieťaťa po 80 eur mesačne, dočasne upravil rozsah styku otca s deťmi a návrh otca na dočasné zverenie detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov zamietol. O odvolaní otca voči výroku súdu o dočasnej úprave styku, rozhodol Krajský súd v Trnave uznesením č.k. 11CoP/39/2021-55 zo dňa 21.6.2021.

5. Matka na pojednávaní súdu uviedla, že práva a povinnosti rodičov voči deťom doposiaľ súdnym rozhodnutím upravené neboli. Vzťah s otcom detí ukončili vo februári 2019 a s otcom sa dohodli, že budú mať deti v striedavej starostlivosti. Po roku prestala striedavá starostlivosť fungovať z dôvodu, že otec s ňou nekomunikoval, nezdvíhal jej telefón, neinformoval ju o tom, dokedy bude mať deti u seba a kedy ich privezie. V lete 2019 si otec zobral deti na dovolenku, pričom matka nevedela kam s nimi odcestoval a kedy sa vrátia, stručne ju informovala až sestra otca. V októbri 2019 otec opäť nedodrжал čas, kedy mal deti priviezt'. V máji 2020 deti u otca ochoreli a opäť matku neinformoval, že deti sú choré a aké lieky im boli predpísané. V lete 2020 opäť žiadal, aby mohol ísť s deťmi na dovolenku, s čím spočiatku nesúhlasila, napriek tomu, aj keď otec s deťmi na dovolenku išiel, nepodal jej informáciu kam s deťmi išiel a kedy sa s nimi vráti. Nevedeli sa dohodnúť ani na strávení Vianoc 2020, žiadala otca, aby mohli deti stráviť Vianoce tak ako boli zvyknuté, u matkiných rodičov, s čím otec nesúhlasil. Otec sa asi urazil, pretože sa odmlčal a cez Vianoce a ani po nich si po deti neprišiel, prišiel až dňa 28.12. Matka po tomto otcovi písala, že striedavá starostlivosť nefunguje, jednak ona nevie, kedy jej otec deti privezie a čo s nimi je, taktiež ani deti nie sú v pohode, pretože nevedia, kedy pôjdu ku ktorému rodičovi, na čo jej otec odpísal len toľko, že deti sú spokojné. Príčinu nefungovania striedavej starostlivosti matka videla v tom, že otec nedodríava čas, kedy jej má deti vrátiť, že otec s ňou dostatočne nekomunikuje, ako aj v tom, že deti majú zmätok a nevedia, kedy ku ktorému rodičovi pôjdu. Matka nemala výhrady voči starostlivosti otca o deti, pokiaľ ich má vo svojej starostlivosti, z jeho strany je o deti riadne postarané, nepáči sa jej ale, ako sa pred deťmi o nej a matkinej rodine vyjadruje a že ju nazýva matkou alebo materou. Otec sa takto nelichotivo vyjadroval vo vzťahu k nej v čase ešte pred podaním návrhu na súde, odvtedy nezaznamenala, že by sa otec takto ďalej vyjadroval. Matka bola toho názoru, že ani v prípade nariadenia striedavej starostlivosti s pevne nastaveným časom starostlivosti každého z rodičov o deti, by toto nefungovalo, pretože deťom vyhovuje režim, aký je v súčasnej dobe po nariadení neodkladného opatrenia, teda že deti sú v starostlivosti matky a s otcom sa stretávajú každý druhý víkend. V súčasnej dobe býva aj s deťmi a s partnerom v byte v jeho vlastníctve, s partnerom vedú spoločnú domácnosť. Matka na energie neprispieva, nakupuje však stravu pre všetkých. V čase podania návrhu pracovala na dohodu o vykonaní práce a mala príjem okolo 500 eur v čistom, následne od októbra 2020 do marca 2021 bola doma s deťmi počas pandémie a dostávala 300 eur mesačne, od 15.3.2021 je opäť

zamestnaná a dosahuje čistý príjem 460 eur. Ďalší príjem nemá, poberá prídavky na deti. Partner je zamestnaný a dosahuje príjem okolo 900 eur v čistom. Otec jej prispieva na výživu detí vo výške po 80 eur mesačne na základe nariadeného neodkladného opatrenia. Matka nespochybňovala, že otec deťom kupuje oblečenie a iné veci ktoré potrebujú, čím si plní výživné nad rámec súdom určenej výšky, avšak rovnako je to aj z jej strany. Rovnako nemala výhrady ani k ďalšiemu vyjadreniu otca, že maloleté deti berie na rôzne výlety a podobné aktivity, čo vníma pozitívne, s deťmi aj ona však chodí často na výlety. Maloletý H. od septembra 2021 nastúpil do 1. ročníka Základnej školy v Hlohovci. V súvislosti s jeho výchovou má výdavky bežného charakteru, odhaduje ich vo výške do 200 eur. Dieťa sa stravuje v škole, platila poplatok ZRPŠ, platí školský klub. Maloletá Q. navštevuje materskú školu, výdavky na jej výživu sú okolo 150 eur a sú bežného charakteru. Jednorazovo zaplatila za okuliare 125 eur v marci 2021, približne raz za tri mesiace navštevuje s deťmi zubára. Matka nemá dôveru, že by sa komunikácia s otcom mohla zlepšiť. Deti sa opakovane vyjadrili matke, že im vyhovuje, ako to teraz funguje a sú spokojné s intervalmi styku s otcom, prídu jej pokojnejšie a nemajú v týchto veciach zmätok. V prípade, ak by boli deti zverené do striedavej starostlivosti, matka navrhla rozhodnúť aj o výžive detí vo výške 80 eur na H. a 80 eur na Q. mesačne.

6. Otec na pojednávaní súdu uviedol, že striedavá starostlivosť bezproblémovo fungovalo od februára 2019, kedy ukončili vzťah s matkou, viac ako celý rok. Ohľadom výdavkov na deti sa s matkou dohodli, že on bude platiť výdavky na H. a matka bude platiť výdavky na Q.. Problémy začali v čase, keď matka prišla o prácu a striedavá starostlivosť jej prestala vyhovovať možno aj s ohľadom na jej finančnú situáciu a kvôli výživnému. Odchod detí k otcovi začala matka vždy niečím podmieňovať, prípadne ho zvažovala. Otec poprel, že by deti matke neskoro odovzdával, matke napísal správu kedy príde, ak sa zdržal, tak to bolo len kvôli premávke. V minulosti sa stávalo, že nereagoval na SMS od matky, prípadne reagoval ako nemal, bolo to ale už dva roky dozadu. V súčasnej dobe komunikácia s matkou prebieha prostredníctvom SMS, ide o stručnú komunikáciu ohľadom detí a podľa jeho názoru v tomto rozsahu prebieha riadne. Pokiaľ má deti vo svojej starostlivosti, matku priebežne neinformuje ako sa deti majú, rovnako tak ale nerobí ani samotná matka vo vzťahu k nemu. V rámci školy tiež všetko funguje, nakoľko si otec všetko potrebné zistí cez edupage. Ak má deti, s Patrikom sa spolu naučia, robia si projekty, potom idú pre Timeu do škôlky. Deti počas fungovania striedavej starostlivosti chceli byť u neho, aj teraz chcú s ním tráviť viacej času, sťažujú sa, že nič spolu nestihnú, ani spoločné aktivity, hry a výlety. Striedavá starostlivosť podľa neho riadne fungovala, o deti sa vie postarať, vie ich aj finančne zabezpečiť, plnohodnotne s nimi trávi čas. Matka sa však dostatočne nesnažila, aby to takto fungovalo aj naďalej, tvrdila, že deti sú zmätené, čo podľa neho nebola pravda. Otec pracuje ako kuchár s mesačným príjmom v priemere od 800 do 1.000 eur mesačne, ďalší príjem nemá, má výdavky bežného charakteru. Pracuje 2 dni v krátkom týždni a 5 dní v dlhom týždni. Býva v prenajatom byte spolu so svojou priateľkou, ktorá má dobrý vzťah k deťom, rovnako ako aj deti k nej. Priateľka je zamestnaná, na výdavkoch na chod domácnosti sa nepodieľa, všetko je v réžii otca. Matke platí na základe nariadeného neodkladného opatrenia výživné na deti po 80 eur na každé, na deti však dlhodobo prispieva nad rámec výživného určeného mu neodkladným opatrením, keď deťom kupuje množstvo vecí, najmä oblečenie a obuv. Maloletý H. je žiakom 1. ročníka základnej školy, Q. navštevuje materskú školu. Výdavky na deti vo výške, ako uvádzala matka, otec nespornuje. Otec navrhoval zveriť maloleté deti do striedavej osobnej starostlivosti v týždňových intervaloch so striedaním vždy v nedeľu o 19.00 hod., v párný týždeň by deti boli u otca a v nepárny týždeň u matky. Výživné žiadal neurčovať, v prípade ak by však bol preukázaný výrazný rozdiel v príjmoch rodičov, zakladajúci potrebu určenia výživného, bol toho názoru, že by postačovalo výživné v sume po 50 eur na každé dieťa.

7. Podľa § 38 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne.

8. Súd v priebehu dokazovania zisťoval názor maloletého H. ktorý sa vyjadril, že teraz býva aj so sestričkou u mamy, u taty je menej. Chcel by byť u taty od piatku do piatku, a potom u mamy od piatku do piatku. Už to tak raz mali a páčilo sa mu to. Keď je u taty, je to krátko a nestihnú všetko čo by chceli, pretože sa to stihnúť ani nedá.

9. Zástupca procesného opatrovníka súdu navrhol, aby boli maloleté deti, vzhľadom na vyjadrenie maloletého H., zverené do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov.

10. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, pracovisko Hlohovec, z prešetrenia pomerov v domácnostiach rodičov súd mal preukázané, že obaja rodičia majú vytvorené vhodné podmienky pre starostlivosť o deti. V domácnosti matky bolo zistené, že matka žije spolu s maloletými deťmi a svojim partnerom v byte, ktorý je v osobnom vlastníctve partnera matky. Maloleté deti majú v byte spoločnú detskú izbu, ktorá je účelne a vhodne zariadená a je prispôbena potrebám maloletých detí. V celej domácnosti matky sú vhodné podmienky pre výchovu a starostlivosť o maloleté deti. Matka uviedla, že pracuje v spoločnosti Schottert s.r.o., kde je jej mesačný príjem cca 460 eur. Matka uviedla, že žiada aby boli maloleté deti zverené do jej starostlivosti s tým, že otec by si bral deti každý párný víkend od piatka do nedele a každý nepárny utorok a piatok. Matka nesúhlasí s tým aby boli maloleté deti v striedavej starostlivosti. V domácnosti otca bolo zistené, že otec žije v prenajatom byte spolu so svojou partnerkou. Pracuje v Hoteli Jeleň s.r.o. Hlohovec, kde je jeho mesačný príjem cca 1.000 eur. Maloleté deti majú v byte spoločnú detskú izbu, ktorá je prispôbena potrebám maloletých detí, rovnako aj v tejto domácnosti sú vhodné podmienky pre výchovu a starostlivosť o deti. Otec uviedol, že chce aby boli deti v striedavej starostlivosti, nakoľko má za to, že takáto forma starostlivosti je vhodná pre deti, preto nesúhlasí s tým, aby boli maloletí zverení do starostlivosti matky.

11. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, pracovisko Hlohovec, podal správu z poradenského procesu pri riešení problému zmeny úpravy práv a povinností rodičov k deťom a pri nastavení konštruktívnej rodičovskej komunikácii z ktorej súd zistil, že obaja rodičia verbalizovali pekný vzťah k deťom a vzájomne sa v rodičovských kompetenciách nespochybovali, komunikáciu medzi sebou však hodnotili ako problémovú. Otec navrhoval striedavú osobnú starostlivosť o deti, keď aj deti avizujú potrebu byť s ním častejšie. Matka toto sponchybovala, pretože otcovi vytvára dostatočný priestor, aby bol s deťmi vtedy, keď môže. So striedavou starostlivosťou nesúhlasila a nezaregistrovala, že by deti chceli byť s otcom častejšie. Rodičia súhlasili s možnosťou striedavú starostlivosť si počas mesačného obdobia vyskúšať. Zo strany matky však došlo k porušeniu dohody, keď otec bol s deťmi iba jeden týždeň a ďalší týždeň, keď mal pokračovať v starostlivosti o deti, mu to matka neumožnila, pričom nevedela dať relevantnú odpoveď na to, čo ju k tomu viedlo. Uvádza, že trvá na tom, aby deti mali jeden domov a nie dva, odmietala snahu o poukázanie na potreby detí budovať si plnohodnotný vzťah s obidvomi rodičmi. Rozhovory s maloletými deťmi ukázali, že deti majú silnú citovú a vzťahovú väzbu k obom rodičom, obaja rodičia preukázali schopnosť identifikovať potreby svojich detí a vytvárať im podnetné výchovné prostredie a pri tom vystupovať rovnocenne. Tieto skutočnosti vytvárajú dobrý základ a predpoklady pre úspešnú realizáciu striedavej starostlivosti, ktorá by súčasne vniesla do úpravy pravidelnosť, ktorá v aktuálnej úprave absentuje.

12. Podľa § 36 ods. 1 veta prvá a druhá Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti.

13. Podľa § 24 ods. 2 Zákona o rodine, ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

14. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

15. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

16. Podľa § 62 ods. 6 Zákona o rodine, ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo súd môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje.

17. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti

a majetkové pomery povinného prihladne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihladne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

18. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremičuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

19. Súd vykonal dokazovanie výsluchom rodičov, výsluchom maloletého H., oboznámil sa s listinnými dôkazmi založenými v spise, s potvrdeniami o pracovných príjmoch rodičov, so správami Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, pracovisko Hlohovec, a zistil nasledovný skutkový stav veci.

20. V predmetnej veci mal súd preukázané, že maloleté deti, H. a Q., sa narodili zo vzťahu svojich rodičov, ktorí manželia nikdy neboli. Rodičovské práva vo vzťahu k deťom doposiaľ žiadnym spôsobom upravené neboli. Rodičia detí nežijú v spoločnej domácnosti a ani spoločne nehospodária od februára 2019. Spočiatku sa rodičia dohodli na striedavej starostlivosti o deti, rodičia si deti striedali v týždňových intervaloch, a takáto forma starostlivosti fungovala asi rok. Následne matka nesúhlasila so striedaním detí a starostlivosť o deti sa realizovala tak, ako bolo upravené neodkladným opatrením nariadeným v priebehu konania. Aj keď sa názor rodičov na príčinu, pre ktorú sa prestala dodržiavať ich dohoda ohľadom striedavej starostlivosti rozchádzal, súd mal preukázané, že matka s takouto starostlivosťou nesúhlasí, bola za to, aby deti boli zverené len do jej výlučnej starostlivosti a otcovi aby bol upravený rozsiahly styk. Naproti tomu otec žiadal, aby boli deti zverené do starostlivosti oboch rodičov, ktorí by sa v starostlivosti o deti striedali v týždňových intervaloch. Súd mal ďalej preukázané, že otec vie deťom zabezpečiť riadnu starostlivosť a ani samotná matka výhrady k tomu, ako sa o deti stará, nemala. Rodičia aktuálne komunikujú o potrebách detí formou SMS správ. Zo správy procesného opatrovníka mal súd preukázané, že obaja rodičia majú vytvorené vo svojich domácnostiach vhodné podmienky pre starostlivosť o deti. Z vyjadrenia maloletého H. mal súd preukázané, že samotné dieťa si praje byť týždeň u matky a týždeň u otca. A napokon, zo správy o odbornom poradenstve mal súd preukázané, že deti majú silnú citovú väzbu na oboch rodičov a obaja rodičia majú schopnosť rovnocenne zabezpečovať svojim deťom podnetné výchovné prostredie. Každý z rodičov vedie spoločnú domácnosť so svojim aktuálnym partnerom, obaja sú zamestnaní, matka dosahuje mesačný príjem vo výške okolo 460 eur mesačne a otec dosahuje príjem od 800 do 1.000 eur mesačne. Maloletý H. je žiakom 1. ročníka základnej školy, maloletá Q. navštevuje materskú školu. Potreby detí sú bežného charakteru, na H. podľa odhadu matky v sume do 200 eur a na Q. v sume do 150 eur mesačne. Otec platí na každé z detí výživné vo výške 80 eur, na základe nariadeného neodkladného opatrenia. Zástupca procesného opatrovníka navrhol zveriť maloleté deti do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, a to na základe vyjadrenia maloletého H..

21. Súd, ktorý koná o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, môže zveriť deti buď do výlučnej osobnej starostlivosti jedného z rodičov, alebo do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov, vždy rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihladne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a na schopnosti rodiča zabezpečiť riadnu starostlivosť o dieťa. Súd pritom dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvoma rodičmi. Súd sa pri tomto rozhodovaní nemôže uspokojiť len s názorom rodičov, ale vždy je potrebné zisťovať aj názor dieťaťa, a to v každom jednom prípade, keď je dieťa schopné formulovať svoj názor a vyjadriť ho s ohľadom na svoj vek a rozumové schopnosti.

22. Podmienkou pre nariadenie striedavej starostlivosti je, aby boli obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať, aby obidvaja rodičia mali o osobnú starostlivosť o dieťa záujem a aby to bolo v záujme dieťaťa. Ak sú všetky tieto podmienky splnené a rodičia ako aj deti dokážu striedavú starostlivosť kultivovane zvládnuť, potom sa výrazne zvyšuje predpoklad, že láskyplný a produktívny vzťah dieťaťa k obom rodičom zostane zachovaný aj po zrušení spoločnej domácnosti. Zachovanie takéhoto vzťahu k obom rodičom je v každom prípade prvoradým záujmom dieťaťa. Ako vyplýva z druhej vety citovaného § 24 ods. 2 Zákona o rodine, ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či je striedavá starostlivosť v záujme dieťaťa. Z uvedeného vyplýva

možnosť súdu nariadiť striedavú starostlivosť i vtedy, ak s ňou nevyslovia súhlas obaja rodičia, ak je jeden z nich proti, teda, súd má možnosť nariadiť striedavú starostlivosť i proti vôli jedného z rodičov. Nie však proti vôli hociktorého rodiča, ale len toho z nich, ktorý žiada priznať osobnú starostlivosť výlučne pre seba. V prípade odmietavého postoja jedného z rodičov, v najčastejších prípadoch preferenčného rodiča ktorý sa o dieťa doteraz prevažne sám osobne staral, je prvoradou a základnou otázkou, ktorú si súd musí v dokazovaní vyriešiť, aký je dôvod tohto rodiča, ktorý ho vedie k jeho odmietavému postoju k otázke striedavej starostlivosti, a prečo nie je ochotný spolupracovať s druhým rodičom a umožniť mu spolupodieľať sa na výchove spoločného dieťaťa v rovnakom rámci, aký je poskytnutý jemu. Súd si okrem toho, musí ujasniť aj názor samotného dieťaťa, pretože prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní je vždy záujem dieťaťa. Až po tomto zistení môže súd zvoliť správny postup na riešenie konfliktnej situácie pri výchove dieťaťa. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že názor preferenčného rodiča na striedavú starostlivosť nie je sám osebe relevantný. Nemôže stačiť účelové alebo nelogické odmietanie striedavej starostlivosti preferenčným rodičom, pretože takéto správanie je zneužívaním práva dieťa vychovávať na úkor druhého rodiča, ktorému zneužívaniu práva súd nemôže poskytnúť ochranu.

23. Vzhľadom na uvedené, sa súd pri svojom rozhodovaní o zverení detí zaoberal aj tým, prečo matka so striedavou starostlivosťou nesúhlasí. Podľa jej vlastného vyjadrenia je to preto, že otec nedodržiaval čas, kedy jej mal deti vrátiť, že otec s ňou dostatočne nekomunikuje, a to, že deti majú zmätok a nevedia, kedy ku ktorému rodičovi pôjdu. S týmto názorom maky súd nesúhlasí, keď po zistení názoru maloletého dieťaťa dospel k záveru, že striedavá starostlivosť je najlepšou formou starostlivosti rodičov o deti, ktorá v prejednávanej veci prichádza do úvahy, nakoľko jej nebránia žiadne prekážky na strane rodičov a je aj v záujme maloletých. Pokiaľ ide o prekážky pre jej nariadenie uvádzané matkou, súd bol toho názoru, že z jej strany išlo predovšetkým o osobný nesúhlas so striedavou starostlivosťou a o snahu svojim odmietavým postojom k takejto forme starostlivosti, docieľať zverenie oboch detí do svojej výlučnej starostlivosti, pretože dôvody, ktoré podľa nej striedavej starostlivosti bránia, nie sú dôvodmi podstatnými pre jej nenariadenie. Tomuto nasvedčuje aj skutočnosť, že v rámci odborného poradenstva, ktorá bola rodičom poskytnutá Odborom sociálnych vecí a rodiny Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany na základe ich súhlasu, bola rodičom ponúknutá možnosť vyskúšať si striedavú starostlivosť počas jedného mesiaca, ktorú dohodu však matka už po týždni porušila, pričom nedokázala relevantne zdôvodniť čo ju k tomu viedlo. Z tohto sú jednoznačne vidieť len jej osobné výhrady voči inštitútu striedavej starostlivosti rodičov, ktoré však ničím podstatným nie sú podložené, navyše, ak voči starostlivosti otca o deti nemá žiadne výhrady ani samotná matka. Rodičia sa po ukončení svojho vzťahu dohodli, že v starostlivosti o svoje deti sa budú striedať. V tomto období sa podľa vyjadrenia matky malo stať, že otec jej priniesol deti neskôr, ako sa dohodli. Toto tvrdenie matky otec poprel, pričom matka na preukázanie svojho tvrdenia nepredložila žiaden dôkaz. V priebehu konania bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým boli deti dočasne zverené do starostlivosti matky a otcovi bol upravený styk s deťmi. Podľa tejto úpravy sa rodičia od apríla 2021 o svoje deti starali. V tomto období, po nariadení neodkladného opatrenia, matka už nedodržiavanie času, kedy jej mal otec odovzdávať deti po realizácii styku neuvádzala, z čoho súd usudzoval, že k takémuto nedodržiavaniu dohodnutého času zo strany otca dochádzalo, ak aj vôbec, iba v čase pred úpravou rodičovských povinností súdnym rozhodnutím. Nič nenasvedčuje tomu, že otec nebude dodržiavať nariadený čas odovzdania detí aj v budúcnosti, po rozhodnutí súdu o zverení detí, a preto nemôže byť dôvodom pre nezverenie detí do striedavej starostlivosti len ničím nepodložená nedôvera matky voči otcovi, alebo jej obava, že otec nebude niekedy v budúcnosti zachovávať čas, po ktorý má deťom zabezpečovať starostlivosť. Súd nemal preukázané ani ďalšie tvrdenie matky, brániace zvereniu detí do striedavej starostlivosti, a to nedostatok komunikácie zo strany otca. Otec potvrdil, že spočiatku nebola jeho komunikácia vo vzťahu k matke dostatočná, toto sa však zmenilo a s matkou aktuálne ohľadom detí komunikujú SMS správami, čo matka nepoprela. Pre zabezpečenie starostlivosti o deti, je takáto forma komunikácie, aj keď len prostredníctvom SMS správ, pokiaľ je však podstatná a konštruktívna, postačujúca. V určitých, úplne výnimočných situáciách, môže byť dôvodom brániacim zvereniu dieťaťa do striedavej starostlivosti aj nevhodná komunikácia medzi rodičmi. Nevhodnú komunikáciu je však potrebné odlišiť len od prejavu nesúhlasu jedného rodiča so striedavou starostlivosťou, čo už dôvodom pre nenariadenie striedavej starostlivosti nie je. V tomto prípade, súd tvrdenie matky o nedostatočnej komunikácii, z vyššie uvedených dôvodov, považoval len za vyjadrenie jej nesúhlasu so striedavou starostlivosťou, pretože nič nenasvedčovalo tomu, že ich vzájomná komunikácia by bola natoľko nedostatočná, že by išlo o okolnosti nasvedčujúce nemožnosť zverenia detí do spoločnej starostlivosti. A napokon, matka mala výhrady proti striedavej starostlivosti z dôvodu, že deti majú zmätok v tom, kedy ku ktorému rodičovi pôjdu. V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že striedavá starostlivosť znamená, že dieťa žije striedavo s každým z rodičov v určitom pravidelnom

časovom intervale, ktorý je presne vymedzený v súdnom rozhodnutí. Nemôže preto nastať zmätok v tom, kedy je dieťa u ktorého z rodičov, prípadne v tom, kedy si rodičia majú dieťa vzájomne odovzdať a kde.

24. Ak potom mal súd vyriešenú otázku, pre ktorú matka nesúhlasí so striedavou starostlivosťou, keď bol tohto názoru, že tento nesúhlas nepredstavuje prekážku pre rozhodnutie v zmysle návrhu otca, a rovnako mal zistený názor maloletého H., rozhodol o zverení maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, keď takáto forma starostlivosti o deti sa javila v danom prípade za najlepšiu formu starostlivosti, ktorá je v ich záujme. Súd v danej veci zisťoval názor len maloletého H., ktorý podľa názoru súdu je vo veku, kedy vie na danú otázku vyjadriť svoj názor, čo sa v konečnom dôsledku aj preukázalo, keď maloletý H. o svojom vzťahu ku každému z rodičov, ako aj o svojich predstavách, ako by si prial tráviť čas s rodičmi, sa vyjadroval úplne spontánne a bez zábran. Súd v konaní nezisťoval názor aj malotej Q., a to vzhľadom na jej nízky vek. Na druhej strane je však potrebné poukázať na to, že ani samotná matka a ani procesný opatrovník dieťaťa nezaznamenali, že by maloletá mala nejaký problém, prípadne že by prejavila zásadnú neochotu ísť ku svojmu otcovi a tráviť s ním čas.

25. Súd po preukázaní, že obaja rodičia sú schopní sa o deti rovnocenne postarať, u oboch je predpoklad, že deťom budú vytvárať vhodné výchovné prostredie, že deti majú vybudovaný silný vzťah a citovú väzbu k oboj rodičom a cítia sa v každom výchovnom prostredí rovnako dobre, teda že neexistujú objektívne prekážky, prečo by nemohla spoločná starostlivosť rodičov fungovať, rozhodol vo výroku I. rozsudku tak, že maloleté deti zveril do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov.

26. Striedavá osobná starostlivosť znamená, že dieťa žije striedavo s každým z rodičov v určitom pravidelnom časovom intervale. V zmysle § 62 ods. 6 Zákona o rodine je prípad, keď súd pri zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti neurčí výživné, skôr výnimkou, z toho dôvodu je súd aj pri zverení dieťaťa do striedavej starostlivosti povinný zistiť všetky okolnosti relevantné pre rozhodnutie o výživnom tak, aby rozhodnutie bolo v záujme dieťaťa. Preto súd musí preskúmať aj pri rozhodovaní o spoločnej starostlivosti rodičov o deti, aké sú aktuálne príjmy oboch rodičov v čase rozhodovania, aké majú majetkové pomery, koľko majú vyživovacích povinností a aké sú náklady na dieťa. Súd v konaní mal dokazovaním preukázané, že matka aktuálne dosahuje čistý príjem vo výške okolo 460 eur v priemere a otec dosahuje podľa vlastných vyjadrení príjem od 800 do 1.000 eur mesačne. Matka uvádzala priemerné výdavky na H. vo výške okolo 200 eur mesačne a na Q. okolo 150 eur mesačne. Otec voči takto tvrdeným výdavkom na deti výhrady nemal. Obaja rodičia majú vyživovacie povinnosti len voči dvom spoločným deťom. V závislosti od zistenia, že otec dosahuje príjem za mesiac takmer v dvojnásobnej výške oproti príjmu ktorý dosahuje matka, dospel súd k záveru, že je potrebné určiť zo strany otca sumu, ktorou sa bude podieľať na výžive maloletých detí popri výživnom zo strany matky. Rodičia sa o deti budú starať v rovnakom rozsahu, každý polovicu mesiaca, počas ktorého obdobia by mali sami znášať náklady na výživu detí. Vzhľadom na lepšie zárobkové možnosti a schopnosti otca oproti zárobkovým možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom matky, dospel súd k záveru, že by otec mal prispievať na potreby detí, a to sumou predstavujúcou približne polovicu z nákladov, ktoré by za rovnaké obdobie mala na výživu detí vynaložiť matka. Z toho dôvodu súd určil povinnosť otca prispievať matke na výživu detí po 50 eur mesačne na každé, keď takáto suma bola s poukazom na výšku matkou tvrdených odôvodnených potrieb detí postačujúca, a nebolo preto dôvodné určiť výživné až vo výške 80 eur mesačne ako to matka žiadala.

27. Podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

28. Podľa § 58 Civilného mimosporového poriadku, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

29. O náhrade trov konania účastníkov rozhodol súd v zmysle § 52 Civilného mimosporového poriadku, keď vo výroku II. rozsudku rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko v mimosporových konaniach je v zásade vylúčený nárok na náhradu trov konania, pričom súd nezistil naplnenie žiadnej z výnimiek upravených v ustanovení § 53 a nasl. Civilného mimosporového poriadku, keď zároveň nezistil, že by tu boli také okolnosti prípadu, aby bolo možné priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov s poukazom na zásadu spravodlivosti.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trnava.

Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní to, čo mu ukladá vykonateľné súdne rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku a v prípade starostlivosti o maloletú a styku s maloletou návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 370 a nasl. CMP).